

Emperyalizm, işçi sınıfımız ve FETÖ

Emperyalistlerin az gelişmiş ülkelerde yaygın olarak kullandığı işçi önderlerini ve sendika yöneticilerini satın alma yöntemi büyük ölçüde başarısızlıkla sonuçlandı. Fethullahçı örgütlenmede farklı bir model geliştirildi. Büyük bir sabırla sürdürülen casusluk çalışması yoluyla elde edilen mevzilerle yetinmeyen Fethullahçılar, kendilerine çok güvendikleri koşullarda, cemaatçi sendikalar kurdular. Ancak bu tepeden örgütlenme yoluyla oluşturulan sendikalar da kitleselleşemedi, gizli örgütlenmenin legale de bir ölçüde yansıtılmasıyla sınırlı kaldı.

Türkiye ile ABD arasında yıllardır gizli bir biçimde süren savaş, Fethullahçı Terör Örgütü'nün (FETÖ) 15 Temmuz 2016 gecesi başlattığı darbe girişimiyle yeni bir aşamaya sıçradı. ABD emperyalizmi, "kara gücü" olarak nitelendirildiği PKK'nın kentlerdeki yenilgisinin ardından, casus olarak kullandığı Fethullah Gülen cephesinde de yeni bir askeri yenilgi yaşadı.

FETÖ'nün darbe girişimi, emperyalizmin yaklaşık 1965'ten beri yatırım yaptığı, geliştirdiği ve desteklediği bir yapının büyük ölçüde çökmesiyle sonuçlandı. Ancak ABD emperyalizminin bu yenilgiyi kabullenmesi olasılığı çok düşüktür. ABD, büyük olasılıkla, gerek PKK ve İŞİD, gerek FETÖ'nün kalıntıları, gerek derinleştirilecek iktisadi kriz ve gerek de diğer emperyalist güçlerin Türkiye'deki ilişkileri aracılığıyla Türkiye'ye yönelik saldırısını sürdürecektir.

FETÖ'nün darbe girişiminden iki yıl önce, Aydınlık'ta Fethullahçı örgütlenmenin işçi sınıfı içindeki uzantılarına ilişkin bazı makaleler yayımlamıştım. Darbe sonrasında da bu konuya eğildim. Em-

peryalizmin Türkiye işçi sınıfı ve sendikacılık hareketine yönelik girişimlerini daha genel bir çerçeve içinde ele almakta ve FETÖ'nün bu çerçeve içindeki özel yerini değerlendirmekte yarar vardır.

İşçi sınıfının gücü

Öncelikle vurgulanması gereken nokta, işçi sınıfının ve sendikaların genellikle sanıldığından farklı niteliğidir.

Özellikle Türkiye'deki işçiler genellikle zeki, kısa vadeli çıkarlarını çok iyi bilen, ihtiyatlı, risk almaktan ve bedel ödemek-

İnsanlar, ancak sorunlarını diğer kimlikleriyle çözemediklerinde ve kendi sınıflarına ihtiyaç duyduklarında sınıf kimliğini ön plana çıkarırlar.

Emperyalizmin Türkiye işçi sınıfı ve sendikacılık hareketine yönelik girişimlerini daha genel bir çerçeve içinde ele almakta ve FETÖ'nün bu çerçeve içindeki özel yerini değerlendirmekte yarar vardır.

ten özellikle kaçınan birer "homo economicus" dur. Bu insanların çeşitli kimlikleri vardır ve kısa vadeli çıkarlarını koruma ve geliştirmede bu kimliklerden birini kullanırlar. Herkesin bir etnik kökeni, inancı, siyasi görüşü, mesleği, memleketi, sınıfı, tuttuğu takım, vb. vardır. Sınıf kimliği bu kimliklerden en geç kazanılandır. İnsanlar, ancak sorunlarını diğer kimlikleriyle çözemediklerinde ve kendi sınıflarına ihtiyaç duyduklarında sınıf kimliğini ön plana çıkarırlar.

İşçi sınıfının potansiyel bir güç odağı olarak ve düzen dışı/düzen karşıtı eylemleriyle tarih sahnesine çıkmasıyla birlikte, gelişmiş kapitalist ülkelerin sermayedar sınıfları bu gücü etkisiz kılma ve hatta kendi çıkarları doğrultusunda kullanma konusunda önemli başarılar elde etti. Sömürgelerden aktarılan ekonomik artığın bir bölümü, gelişmiş kapitalist ülkelerin işçi sınıflarını kapitalizmin savunucusu haline getirmekte kullanıldı.(1) Sözkonusu uygulamalar yalnızca işçi sınıfının üst tabakasına (işçi aristokrasisine) değil, işçi sınıfının tümüne yarar sağladı. Böylece özellikle 19. yüzyılın ilk yarısında kapitalizmin mezar kazıcısı kimliği ön plana çıkmış olan işçi sınıfları, kapitalizmin (ve 19. yüzyılın sonlarından itibaren) emperyalizmin payandalarına dönüştürüldü.

Emperyalist ülkelerin, sömürge ve yarı-sömürgelerde işçi sınıflarının düzen karşıtı güçler tarafından kullanılmasını önlemede ve bu ülkelerin işçi sınıflarından anti-komünist mücadelede yararlan-

ma çabalarında emperyalist ülkelerin işçi sınıflarının doğrudan ve dolaylı katkıları sağlandı.

Sömürge işçi sınıflarını kontrol altına alma çabaları

19. yüzyılda sömürgeci devletlerin başında İngiltere geliyordu.

İngiltere'nin sömürgelerinde Birinci Dünya Savaşı'nın sonuna kadar önemli bir anti-emperyalist işçi sınıfı mücadelesi gelişmedi. Bu nedenle de İngiltere bu sömürgelerdeki işçi hareketlerini kontrol altına alabilmek amacıyla önemli bir müdahalede bulunmadı.

Benzer durum, Fransa, Belçika, Hollanda gibi sömürgeci ülkeler için de geçerliydi.

Birinci Dünya Savaşı hem sömürgeci devletlerin zayıflığını gösterdi hem de sömürge halklarını politikleştirdi. Ayrıca 1919 yılı Mart ayında kurulan Komünist Enternasyonal (Komintern, III. Enternasyonal), 1920 yılı Temmuz/Ağustos aylarında toplanan 2. Kongresinde alınan karar doğrultusunda, sömürge ve yarı-sömürge halklarını anti-emperyalist mücadelede örgütlemeye işine yöneldi. Komünist partilerinin yönetimi altındaki sendikaların uluslararası düzeydeki örgütlenmesi olan Sendikalar Kızıl Enternasyonal (Profintern, RILU) de Komintern'in bu stratejisini uygulama çabasına girdi.

ABD, Avrupa ve bir ölçüde de Japonya emperyalistleri gerek doğrudan devlet yardımlarıyla, gerek çeşitli dernek, vakıf ve hatta kiliseler aracılığıyla az gelişmiş ülkelerdeki sendikaları etkilemeye ve yönlendirmeye çalıştı.

Osmanlı'da 1919 yılına kadar emperyalistlerin sendikaları yönlendirme girişimi olmadı. 1919-1922 döneminde ise İngilizler, bir sendika gibi çalışan Türkiye Sosyalist Partisi'ne para yardımı yaparak, bu örgütün Ulusal Kurtuluş Savaşı'na karşı çıkış eğilimini pekiştirdi.

Komünistlerin bu politikası, emperyalist ülkeleri kendi sömürgelerindeki işçi sınıflarını kontrol altına alma çalışmalarına yöneltti.

İngiltere'de merkezi işçi örgütü olan Sendikalar Kongresi (TUC) 1921 yılından itibaren İngiliz sömürgelerindeki işçilerin örgütlenmesine girişti. Fransa'daki sendikalar da Fransız sömürgelerinde kendilerine bağlı sendika şubeleri oluşturmaya başladı.

Ancak iki dünya savaşı arasındaki dönemde komünistlerin sömürge ve yarı-sömürgelerdeki işçi sınıflarını örgütlemeye çabaları etkili olmadı. Sovyet Rusya 1921 yılından itibaren kendi iç sorunlarına yöneldi ve 1921-1928 döneminde barış içinde birarada yaşama politikasını uyguladı. Bu nedenle Profintern'in emperyalist ülkelerin sömürgelerinde işçi örgütlemeye çalışmaları sürdürülmedi.

1928 yılında Komintern'in politikaları değişti; gelişmiş kapitalist ülkelerde yeni bir devrimci dalga beklentisi gündeme geldi. 1933 yılına kadar süren bu yeni politika döneminde de sömürgelere yönelik ciddi bir çalışma yapılmadı. 1934 yılında Sovyetler Birliği Komünist Partisi'nin ve 1935 yılında Komintern'in benimsediği yeni cephe politikaları da sömürgelerdeki işçi sınıfı örgütlenmelerini öne çıkartmadı. Bu yıllarda sömürgelerdeki işçilerin bağımsız örgütlenmesi de çok sınırlı kal-

dı. Bu nedenle emperyalistlerin sömür-gelerdeki işçi hareketlerini denetim altına alma ve yönlendirme girişimleri önem kazanmadı.

Emperyalistlerin sömürge, yarı-sömürge ve bağımsızlıklarını yeni kazanmış ülkelerdeki işçi sınıfı hareketlerini önemsemeleri ve bu konuda politika geliştirip uygulamaları, ağırlıklı olarak İkinci Dünya Savaşı sonrasındadır. Bu dönemde sosyalist ülkeler bağımsızlığını yeni kazanmış ülkelerde gelişmeleri etkileyebilmek için Dünya Sendikalar Federasyonu (WFTU) aracılığıyla önemli girişimlerde bulundular. Bu çabalar, emperyalist ülkelerin bu alana daha da fazla önem vermesine yol açtı.

ABD, Avrupa ve bir ölçüde de Japonya emperyalistleri gerek doğrudan devlet yardımlarıyla, gerek çeşitli dernek, vakıf ve hatta kiliseler aracılığıyla az gelişmiş ülkelerdeki sendikaları etkilemeye ve yönlendirmeye çalıştı. Bu süreçte, Uluslararası Hür İşçi Sendikaları Konfederasyonu (ICFTU), Uluslararası Hıristiyan Sendikalar Konfederasyonu (1968 yılından itibaren Dünya Emek Konfederasyonu), Avrupa Sendikalar Konfederasyonu (ETUC), bu konfederasyonlarla bağlantılı veya bunlara üye işkolu federasyonları da emperyalistlere hizmet etti.

Emperyalistlerin Türkiye'deki çabaları

Osmanlı'da 1919 yılına kadar emperyalistlerin sendikaları yönlendirme girişi olmadı. 1919-1922 döneminde ise İngilizler, bir sendika gibi çalışan Türkiye Sosyalist Partisi'ne para yardımı yaparak, bu örgütün Ulusal Kurtuluş Savaşı'na karşı çıkış eğilimini pekiştirdi.

1922 yılından 1950'li yılların başlarına kadar emperyalistlerin Türkiye'deki işçileri ve işçi örgütlerini etkileme ve yönlendirme girişimi olmadı.

1946 yılından itibaren dünyada Soğuk Savaş başladığında Türkiye'de hükümetler kapitalist dünyada yerini aldı; ABD emperyalizmine bağımlılık başladı. 1950'li yıllarda sendikaların bir bölümü komünizmi tel'in mitingleri düzenliyordu. Hükümet politikaları da ABD'nin talepleri

doğrultusunda idi. Bu nedenle, ABD emperyalizmi bu yıllarda, ABD'nin bir devlet kuruluşu olan Uluslararası Kalkınma Ajansı'nın (AID) İş ve İşçi Bulma Kurumu ile birlikte düzenlediği seminerlerin ötesinde bir girişimde bulunmadı. Ünlü CIA görevlisi Irving Brown'un bazı ilişkileri oldu; ancak "çantada keklik" gibi görülen Türkiye'ye fazla kaynak ayrılmadı.

1960'larda durum değişti.

1961 yılındaki Küba Krizi'nin Türkiye-ABD ilişkilerine olumsuz etkisi, Türkiye'yi uluslararası politikada yeni arayışlara yöneltti. 1963 yılında Kıbrıs'ta yaşananlar ve ABD Başkanı Johnson'ın Türkiye Başbakanı İsmet İnönü'ye 1964 yılında gönderdiği ünlü mektup sonrasında, Türkiye'nin Sovyetler Birliği ile ilişkileri hızlı bir biçimde gelişmeye başladı. Ayrıca 13 Şubat 1961 tarihinde sendikacılar tarafından kurulan Türkiye İşçi Partisi'nin yönetimine 1962 yılı başlarında Türkiye Komünist Partisi'nin önemli üyelerinden Mehmet Ali Aybar getirildi. Ardından da Behice Boran, Nihat Sargın ve Sadun Aren gibi TKP üyeleri TİP yönetimine girdi. Aynı yıllarda Türkiye'de sendikacılık hareketinde bir sıçrama yaşandı.

Bu gelişmeler, ABD ve Avrupa emperyalizmlerinin Türkiye sendikacılık hareketini etkileme ve yönlendirme çabalarını yoğunlaştırdı.

ABD, 1960'lı yıllarda Türk-İş ve bağlı sendikaların yöneticilerini 1-3 aylık sürelerde ABD'ye götürdü. Bu şekilde gi-

1990'lı yıllardan itibaren emperyalizmin Türkiye sendikacılık hareketini etkileme ve yönlendirme çabaları çeşitlendi ve yoğunlaştı. Bu dönemde ön planda olan Avrupa Birliği emperyalizmiydi. En etkili kanal, Avrupa Birliği projeleridir.

denlerin sayısı 600'ün üstündedir. ABD ayrıca Türk-İş'e büyük miktarda para yardımında bulundu.

Avrupa Ekonomik Topluluğu ise Avrupa Üretkenlik Ajansı (EPA, European Productivity Agency) aracılığıyla Türkiye sendikalarını etkilemeye çalıştı.

Ayrıca Türk-İş'in 1960 yılında Uluslararası Hür İşçi Sendikaları Konfederasyonu'na (ICFTU) üye olması ve Türk-İş'e bağlı sendikaların da kendi işkollarındaki Uluslararası Meslek Sekreterliklerine (ITS) girmeleri, özellikle bu örgütlerde etkili olan ABD emperyalistlerinin işbirlikçi sendikaların kendi politikalarını Türkiye sendikalarına yansıtmasında önemli bir gelişmeydi.

Türkiye'deki sendikalarla ortak çalışma yapan vakıfların en önemlileri, Alman devleti tarafından finanse edilen Friedrich Ebert Vakfı ve Rosa Luxemburg Vakfı'dır.

Fethullahçı casusluk ve terör örgütü, ilk başta kendi derneklerini kurdu. Ardından kurulu bazı sendikalarda yönetime gelmeye çalıştı. Daha sonra da doğrudan kendi cemaat sendikalarını kurdu.

1970'li yılların başında ise ABD emperyalizminin ABD sendikal merkezi AFL-CIO ve işverenlerle birlikte oluşturup kullandığı Asya Amerika Hür Çalışma Enstitüsü (AAFLI) devreye sokuldu. Ayrıca emperyalizmin Pathfinder Vakfı gibi kuruluşları da işçilerle ilişki kurmada kullanıldı. AAFLI'nin faaliyetleri 1991 yılına kadar sürdü. AAFLI, özellikle 12 Eylül Darbesi sonrasında binlerce işçinin katıldığı seminerler düzenledi.

1990'lı yıllardan itibaren emperyalizmin Türkiye sendikacılık hareketini etkileme ve yönlendirme çabaları çeşitlendi ve yoğunlaştı. Bu dönemde ön planda olan Avrupa Birliği emperyalizmiydi.

Avrupa Birliği emperyalizmi Türkiye sendikacılık hareketini etkilemede çeşitli kanalları kullandı.

En etkili kanal, Avrupa Birliği projeleridir. Avrupa Birliği'nin yürütme organı Avrupa Komisyonu, belirli bir çizgideki örgütlere "proje" adı altında önemli miktarlarda para aktarmaktadır. Bu projelerin pazarlanmasında aracılık yapan bazı kişiler ve kuruluşlar da vardır. Özellikle Avrupa Sendikalar Konfederasyonu ve Avrupa İşkolu Federasyonları bu para aktarımında aracılık yapmakta ve bu görev karşılığında gelir elde etmektedir.

İkinci kanal, devletlerin kendilerinin doğrudan para aktarmasıdır.

Üçüncü kanal, emperyalist devletler tarafından finanse edilen bazı vakıfların

veya derneklerin Türkiye'deki sendikalarla ortak çalışma yapmasıdır. Bu vakıfların en önemlileri, Alman devleti tarafından finanse edilen Friedrich Ebert Vakfı ve Rosa Luksemburg Vakfı'dır.

ABD emperyalizmi de benzer kanallardan yararlanmaktadır.

ABD'nin devlet olarak doğrudan aktardığı kaynaklar günümüzde sınırlıdır. AAFLI gibi kuruluşların 1990'lı yılların başlarında tasfiye edilmesinin ardından oluşturulan Dayanışma Merkezi de ABD istihbarat örgütlerinin denetiminde bir kuruluştur. ABD ayrıca Soros'un uzantılarıyla

Türkiye tarihinde ilk kez uygulanan cemaat sendikacılığı modeli de başarısızlıkla sonuçlandı. Emperyalistlerin Türkiye'de işçi sınıfını dincilik ve ufak menfaatler temelinde örgütlenen yeni araçlarla yönetebilme projeleri çöktü. Bu dernek ve sendikalar 23 Temmuz 2016 günü kapatıldı.

ni da kullanmaktadır.

Emperyalist güçlerin kullandığı diğer araçlar ise, uluslararası sendikal örgütlerdir. Türkiye'den Türk-İş, DİSK, Hak-İş ve KESK'in üyesi bulunduğu Uluslararası Sendikalar Konfederasyonu (ITUC) ve Avrupa Sendikalar Konfederasyonu (ETUC) ile Türkiye'deki sendikaların üyesi bulunduğu Küresel Sendika Federasyonları (GUF) ve Avrupa İşkolu Federasyonları da emperyalistlerin işbirlikçisi ulusal sendikal örgütlerin denetimi ve yönetimi altındadır.

Emperyalistlerin yönlendirme çabaları etkili oldu mu?

Burada sorulması gereken soru, emperyalistlerin yüzyılı aşan süredir sürdürdükleri bu çabaların genel olarak az gelişmiş ülkelerde ve özel olarak Türkiye'de işçi sınıfı ve sendikacılık hareketinin politikalarının ve davranışlarının belirlenmesinde ne ölçüde etkili olduğudur.

Bu dış müdahaleler, aktarılan paralar, sendika yöneticilerine sağlanan yurtdışı gezi olanakları ve kurulan ilişkiler, süreci ne kadar etkiledi?

Benim gözlemim, pek etkilemediği biçiminde.

Türkiye işçi sınıfı ve sendikacılık hareketi tarihinde sessizlik ve eylemlilik dönemleri vardır.

Sessizlik dönemlerini belirleyen, emperyalistlerin dış müdahalelerinden çok, ülke içinden kaynaklanan etmenlerdir.

1950'li yıllarda ABD'nin doğrudan devlet yardımı, 1960'lı yıllarda Türk-İş sendikacılarının ABD gezileri ve Türk-İş'e büyük para yardımı, 1970'li ve 1980'li yıllarda AAFLI'nin binlerce sendika üyesini eğitimden geçirmesi, 1989 bahar eylemlerini, 1990-1995 dönemi eylem ve grevlerini engellemeyemedi. Hayat mücadeleden başka seçenek bırakmadığında ve hakim sınıflar cephesinde bir gedik doğduğunda, sınıf kimliği ve bilinci öne çıktı, eylemler yaygınlaştı. Politika ve davranışların belirlenmesinde iç dinamikler belirleyici oldu.

Özetle; emperyalist güçler, ellerindeki maddi olanakları kullanarak, Türkiye'de işçi sınıfı ve sendikacılık hareketini etkilemeye ve yönetmeye kalktılar; başaramadılar. İşte bu noktada ortaya Fethullahçı casusluk ve terör örgütü çıkarıldı.

Fethullahçı casusluk ve terör örgütü

Fethullahçı casusluk ve terör örgütü, yoksul insanların inançlarını istismar ederek ve onlara kişisel maddi çıkarlar sağlayarak işçiler ve memurlar arasında da güçlü bir yapı oluşturmaya çalıştı. Kurslar, özel okullar, ışık evleri ve çeşitli yurtlar aracılığıyla yoksul çocuklarına eğitim olanağı sağlandı. Bu çocukların sınavlarda başarılı olabilmesi için çalınmış sorular verildi. Gizli casusluk örgütüne mensup öğretmenler bu çocukları korudu ve kolladı. Okuldan mezun olanlar özellikle kamu kurum ve kuruluşlarına (çalınmış sınav soruları aracılığıyla) yerleştirildi. Ardından da bu kişilerin bürokraside, işçi ve memur derneklerinde ve sendikalarında etkili olmasına çalışıldı.

Fethullahçı casusluk ve terör örgütü, ilk başta kendi derneklerini kurdu. Ardından kurulu bazı sendikalarda yönetime gelmeye çalıştı. Daha sonra da doğrudan kendi cemaat sendikalarını kurdu.

Bu örgütlenmeler bir yanıyla emperyalizmin az gelişmiş ülkelerde işçi sınıflarını yönlendirebilmede yeni bir model arayıyordu; diğer taraftan, Fethullahçı işverenlerin örgütü TUSKON üyeleri için kaderine boyun eğmiş bir işçi kitlesi yaratma çabasıydı.

Eğer 15 Temmuz 2016 darbe girişimi başarılı olmuş olsaydı, emperyalizmin aleti olan bu gizli casusluk örgütünün işçi ve kamu çalışanı sendikaları hızla kitleselleştirilecek ve emperyalizmin ve Fethullahçı patronların çıkarları doğrultusunda kitleleri yönlendirmeye çalışacaktı. Ancak 50 yılda büyük bir sabır ve gizlilik içinde uygulanan bu kapsamlı plan, Türk Silahlı Kuvvetleri'nin vatansever unsurlarının, polis ve milletin kararlı tavrı nedeniyle çöktü.

Emperyalistlerin bir ülkeyi ele geçirmede kullandığı Fethullah cemaatinin

Cihan-Sen'e bağlı sendikaların üye sayısı 2014 Temmuz'unda 24.299 idi; 2015 Temmuz'unda 29.000 oldu. 2016 Temmuz'unda ise 22.104'e geriledi.

casus, terörist ve vatan haini kimliği 15 Temmuz günü ortaya çıktı.

Türkiye tarihinde ilk kez uygulanan cemaat sendikacılığı modeli de başarısızlıkla sonuçlandı. Emperyalistlerin Türkiye'de işçi sınıfını dincilik ve ufak menfaatler temelinde örgütlenen yeni araçlarla yönetebilme projeleri çöktü. Bu dernek ve sendikalar 23 Temmuz 2016 günü kapatıldı.

Fethullahçıların memur örgütlenmeleri

Fethullahçı memurlar önce 1995 yılında Memurlar Vakfı adıyla bir örgüt oluşturdu.

Ayrıca çeşitli il ve ilçelerde "aktif memurlar derneği" adıyla dernekler kuruldu. Bu dernekler ve bazı vakıflar 2013 yılı sonlarında AMEP (Aktif Memurlar Platformu) çatısı altında bir araya geldi.

Gülen Cemaati ile AKP arasındaki mücadelenin 17 Aralık 2013 tarihinde açık bir savaşa dönüşmesinin ardından, 2013 yılının son ayları ve 2014 yılının ilk aylarında birbiri ardı sıra yeni sendikalar kurdular.

Fethullahçı casusluk ve terör örgütünün internet sitesi www.herkul.org'da yayınlanan bir bilgi şöyledi: "Muhterem Fethullah Gülen Hocaefendi (...) insanlığın huzur ve istikbalini düşünen fedakar ruhların her zaman **mülâyemetle** hare-

ket etmeleri gerektiğini vurguladı." Mülâyemet, "yumuşak huyluluk" demek.

667 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile kapatılan örgütlerden biri de Mülâyemet Çalışanlar Konfederasyonu (MÜLKON) idi. Bu konfederasyona bağlı örgütler de bu kararnameyle kapatıldı.

MÜLKON'un beş federasyonu ve bunlara bağlı çok sayıda derneği vardı. Bu derneklere kaç kişinin üye olduğuna ilişkin bilgi yoktur.

MÜLKON'a bağlı federasyonlar şunlardı:

(I) **TÜCAF, Tüm Çalışanlar Federasyonu** (Ankara, Kayseri, Kırıkkale, Çorum, Aksaray, Samsun, Konya, Kastamonu, Eskişehir, Çankırı, Niğde, Kırşehir, Amasya, Sivas ve Yozgat'ta 20 dernek üye).

(II) **MİHVER, Marmara İş Hayatı ve Emek Dernekleri Federasyonu** (İstanbul, Sakarya, Tekirdağ, Bursa ve Karabük'te 19 dernek üye).

(III) **TÜMÇADEF, Tüm Çalışan Dernekleri Federasyonu** (İzmir, Antalya, Manisa, Denizli, Balıkesir, Kütahya ve Uşak'ta 12 dernek üye).

(IV) **GÜÇAF, Güneydoğu Çalışanlar Federasyonu** (Gaziantep, Osmaniye, Adana, Mersin, Malatya, Elazığ, Kahramanmaraş, Mardin, Antakya, Tarsus, Di-

Türkiye-ABD savaşının ilerideki aşamalarında cemaatçi sendikaların kullanılmaya çalışılması olasılığı çok düşüktür. Emperyalizmin, az gelişmiş ülkelerde işçi sınıflarını ve sendikaları etki altına alma girişiminin bu yeni modeli de başarısızlıkla sonuçlandı.

yarbakır ve Şanlıurfa'da 15 dernek üye).

(V) **DOÇAF, Doğu Çalışanları Federasyonu** (Erzincan, Erzurum, Artvin, Ordu ve Ünye'de 5 dernek üye).

Aktif Eğitimciler Sendikası

Fethullahçıların ("Hizmet hareketi"-nin) ilk sendika örgütlenmesi, emperyalistlerin devleti ele geçirme planına denk düşecek biçimde, 2012 yılı Nisan ayında başladı.

Eğitim hizmet kolunda çalışan bazı kamu görevlileri Ankara'da Aktif Eğitimciler Sendikası adıyla bir örgüt kurdular. Aktif Eğitimciler Sendikası'nın tanıtıldığı bir yazıda şöyle deniyordu: "Sonuç olarak **hizmet odaklı** bir sendika kurulmuşsa başarılı olma şansı yüzde 100'dür. Çünkü **hizmet** yaptığı her işi mükemmel yapar ve başarılı olur."

Kamudanhaber sitesinin haberinde Aktif Eğitimciler Sendikası konusunda şu değerlendirmeler yer alıyordu:

"Türkiye'de ilk kez sitemizden duyurulan **hizmet gönüllülerinin kurmuş olduğu Aktif Eğitimciler Sendikası** üye çalışmaları için alanlara bile inmeden, teşkilat yapısını bile oluşturmadan 150 üzerinde üye yaptı. **Hizmet erleri** yapmış oldukları bütün işlerde başarılı olmuşlardır. **Hizmetin** başarısız olduğu bir tane iş

bile gösteremezler.

"**Hizmet gönüllülerinin kurmuş olduğu sendikanın** şu an için alanlara ineme sebebi noktasında her kesim farklı bir sebep gösterse de, bu konuda son sözü söyleyecek olan **Hocaefendi'nin bu hizmet oluşumuna evet demesinin ardından** daha ilk yılında bile çok ses getirecek bir üye sayısına ulaşacağından hiç kimsenin kuşkusu olmasın..."

"Yapmış olduğu her işi mükemmel şekilde Allah rızası gözeterek yapan **hizmet erlerinin**, sendikacılık noktasında da çok güzel işlere imza atacağıının ve sendikacılık alanına yeni bir soluk getireceğinden şüphemiz yok.

"Aktifsen'in sadece Eğitim Bir-Sen'den üye alacağı, Türk Eğitim-Sen içerisinde hizmete gönül vermiş üye kalmadığını iddia edenler ise yanılmaktadır. Türk Eğitim-Sen içerisinden de hatırı sayılır sayıda üye Aktifsen'e geçecektir.

"**Aktifsen'in hizmetin diğer kolları gibi sendikacılıkta da başarılı olacağı hiç tartışılmaz bir gerçektir.** Şöyle ki, Aktifsen teşkilatlanma yapısını oluşturup üye çalışmalarına başladığı andan itibaren 3-5 yıl içerisinde yetkiyi alır."

Ancak 2013 yılı Şubat ayı başlarında Aktif-Sen'in faaliyetinin durdurulacağı yolunda haberler çıktı.

Cihan-Sen'in kuruluşu

Hizmet Hareketi ile AKP arasındaki mücadelenin 17 Aralık 2013 tarihinde açık bir savaşa dönüşmesinin ardından,

Fethullahçı gizli örgütlenme çökünce, bu sendikal yapılar da çöktü. Türkiye-ABD savaşının ilerideki aşamalarında cemaatçi sendikaların kullanılmaya çalışılması olasılığı çok düşüktür.

Fethullahçılar birbiri ardı sıra yeni kamu çalışanları sendikaları kurdular. 2014 yılı Ocak ayında da Ufuk Kamu Sendikaları Konfederasyonu'nun kurulacağı açıklandı.

9 Şubat 2014 tarihli Sabah Gazetesi'ndeki haberin başlığı "Paralel-Sen Planı" idi. Haberde şöyle deniyordu: "**Emniyet, yargı ve eğitim bürokrasisinde yapı kuran cemaat, memur ve işçileri örgütleyip sokağa dökme için sendikalaşmaya başladı.** Yargı, emniyet ve eğitim bürokrasisine yerleşen 'paralel yapı' sendikal örgütlenmeyle alt kademe-ye inip memur ve işçileri sokağa dökme planı yapmaya koyuldu."

Fethullahçıların kurduğu kamu çalışanları sendikaları 2014 yılı Şubat ayında da (Ufuk-Sen yerine) Cihan-Sen Konfederasyonu'nu kurdu.

Fethullahçılar kamu çalışanlarını örgütlemeye istedikleri başarıyı elde edemediler. Anlaşıldığı kadarıyla, gizli örgütlenmede yer alan birçok kamu çalışanı, legal örgütlenmede açığa çıkmaya çekindi veya bu süreç (büyük olasılıkla) Amerikancı darbe sonrasına ertelendi.

Cihan-Sen'e bağlı sendikaların üye sayısı 2014 Temmuz'unda 24.299 idi; 2015 Temmuz'unda 29.000 oldu. 2016 Temmuz'unda ise 22.104'e geriledi.

Cihan-Sen'e bağlı sendikalar ve bu sendikaların 2016 Temmuz istatistiklerine göre üye sayıları aşağıda verilmektedir.

Ufuk Büro-Sen (469 üye)
Aktif Eğitim-Sen (18.015 üye)

Ufuk Sağlık-Sen ((2672 üye)
 Ufuk Yerel-Sen (137 üye)
 Ufuk Haber-Sen (82 üye)
 Ufuk Kültür-Sen (26 üye)
 Ufuk Bayındır-Sen (105 üye)
 Ufuk Ulaştırma-Sen (133 üye)
 Ufuk Tarım Orman-Sen (333 üye)
 Ufuk Enerji-Sen (132 üye)

Cihan-Sen'in darbe girişimini kınaması

Darbe girişiminin başarısızlıkla sonuçlanması üzerine Cihan-Sen'in internet sayfasında aşağıdaki duyuru yayınlandı:

"Darbe Girişimini Kınıyoruz.

"Seçilmiş meşru hükümete karşı yapılan darbe girişimini şiddetle kınıyoruz. Darbe girişimi, vatandaşlar başta olmak üzere siyasi parti liderlerinin ve güvenlik güçlerinin sağduyusu ve demokrasiye sahip çıkması ile başarılı bir şekilde savuşturulmuştur. Saldırılarda şehit olan güvenlik güçlerimize ve vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet, yaralılara acil şifalar diliyoruz. Darbe kalkışmasında bulunan cuntacılar en ağır şekilde cezalandırılmalıdır. Allah ülkemizi bir daha bu tür girişimlerden muhafaza etsin!"

Aksiyon-İş kuruluyor

2014 yılı Ocak ayında 20 ayrı işkolunda işçi sendikaları kuruldu. Bu işçi sendikalarından yedi tanesi 2014 yılı Mayıs ayında Aksiyon İşçi Sendikaları Konfederasyonu'nu kurdu.

Bu sendikaların bir bölümünün tüzüğünde örgütün sendikacılık anlayışı şöyle ifade ediliyordu: "Sendika, işçinin kapasitesini aşan iş yüküne karşı olmakla, işçi işveren hakları arasındaki dengeyi mülayemetle korumayı ilke kabul eder."

23.7.2016 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan 667 sayılı KHK'de kapatıldığı belirtilen sendikalar arasında Aksiyon-İş'e bağlı 9 sendika bulunmaktadır. Halbuki Aksiyon-İş'in 2016 yılında yayınladığı tanıtım kitapçığında kendisine bağlı 20 sendikanın bulunduğunu belirtmektedir.

Emperyalizm, başka ülkelerden aktardığı kaynaklarla kendi ülkesinin işçi sınıflarını "kapitalizmin mezar kazıcılığı"ndan "kapitalizm ve emperyalizmin payandaları"na dönüştürdü.

Aksiyon-İş'e bağlı sendikaların 2016 yılı Ocak ayındaki üye sayıları aşağıda verilmektedir.

Darbe karşıtı açıklama Aksiyon-İş'i kurtaramadı

Aksiyon-İş, darbenin başarısızlıkla sonuçlanması sonrasında yayınladığı bildiride şunları söyledi:

"Milletimizin gözbebeği olan TSK da istismar edilmek suretiyle yaşanan askeri darbe girişimini nefretle kınıyor, bu hain girişimin aktörlerini, planlayanlarını, destekleyenlerini ve bu tür girişimlerden medet umanları lanetliyoruz. (...) Temennimiz, hala birçok soru işareti barındıran bu karanlık girişimin tüm yönleriyle aydınlanarak gerçek sorumlularından demokrasi ve hukuk önünde hesap sorulması ve benzer hadiselerin bir daha asla yaşanmamasıdır."

Sonuç

Emperyalizm, başka ülkelerden aktardığı kaynaklarla kendi ülkesinin işçi sınıflarını "kapitalizmin mezar kazıcılığı"ndan "kapitalizmin ve emperyalizmin payandaları"na dönüştürdü. Ancak az gelişmiş ülkelerde işçi sınıflarını yönlendirmede işçi önderlerini etkileme veya satın alma politikası beklediği kadar başarılı olamadı. Bu süreçte sonucu, işçi sınıflarının somut çıkarları belirledi.

Az gelişmiş ülkelerde işçi sınıflarının dönem dönem sessizliği ve tepkisizliğinde, bu ülkelerde yaşanan ekonomik büyümenin ve başka etmenlerin etkisi belirleyicidir. Hayatın işçileri mücadeleye

zorladığı, sorunların çözümü için kalan tek seçeneğin işverenlere, sermayedar sınıfa ve emperyalizme karşı mücadele olduğu (ve hakim sınıflar cephesinde bir gediğin açıldığı, iktidarın zayıfladığı algısının yaygınlaştığı) durumlarda, emperyalistlerin bazı sendika yöneticilerini satın alarak bu kitleyi dolaylı yollardan yönetmesi mümkün değildir.

Emperyalistlerin az gelişmiş ülkelerde yaygın olarak kullandığı işçi önderlerini ve sendika yöneticilerini satın alma yöntemi büyük ölçüde başarısızlıkla sonuçlandı. Fethullahçı örgütlenmede farklı bir model geliştirildi. Büyük bir sabırla sürdürülen casusluk çalışması yoluyla elde edilen mevzilerle yetinmeyen Fethullahçılar, kendilerine çok güvendikleri koşullarda, cemaatçi sendikalar kurdular. Ancak bu tepeden örgütlenme yoluyla oluşturulan sendikalar da kitleselleşemedi, gizli örgütlenmenin legale de bir ölçüde yansıtılmasıyla sınırlı kaldı. Gizli örgütlenme çökünce, bu sendikal yapılar da çöktü. Türkiye-ABD savaşının ilerideki aşamalarında cemaatçi sendikaların kullanılmaya çalışılması olasılığı çok düşüktür.

Emperyalizmin, az gelişmiş ülkelerde işçi sınıflarını ve sendikaları etki altına alma girişiminin bu yeni modeli de başarısızlıkla sonuçlandı.

Dipnotlar:

(1) Bu konuda daha ayrıntılı bilgi için bkz. Yıldırım Koç, *Batılı İşçi Sömürüye Ortak (Burjuva Proletarya)*, Bilgi Yay., Ankara, 2005; Y.Koç, *Avrupa İşçi Sınıfları (Kapitalizmin Mezar Kazıcılığından Siyasetsizliğe)*, Epos Yay., Ankara, 2011; Y.Koç, *Sosyal Demokrasi'nin Öyküsü, Marksizm'den Kapitalizmin Payandalığına*, Kuzgun Kitap, Bursa, 2015.